

Løvolds
serviceverksted

- et av Norges mest moderne
verksteder. Vi produserer,
kontrollerer og sertifiserer alle
typer løft- og wireprodukter.

Løvold®

- trygghet gjennom kompetanse

Tolder Holmersv. 6, 8002 Bodo
Tlf. 75 50 44 00 | www.lovoldas.no



OLE KR. PEDERSEN AS
MASKINENTREPRENØR

Sikterigt. 8, Boks 35, 8601 Mo
Tlf. 75 15 93 10 • Mobil 977 59 310

TESS®
SLANGER • TJENESTER • DVHP

Avd. Tess Mo Industripark E-post rana@tess.no

Tlf: 75 13 63 00 • Fax: 75 13 63 01
24 t vakttelefon: 962 26 796 • www.tess.no

INDUSTRIKENS

GULE SIDER

Nr. 4 2014 ♦ INFORMASJONSAVIS FOR MO INDUSTRIK

25 år



- Må satse på både fastlands- og offshoreindustri

Les mer på side 2-4 og side 8-11.



Best

MO VEISERVICE AS

Vi tar Statoilkort,
med samme rabatt som
Statoil. Nemlig!

DNB

Bank fra
A til Å

MIP Cluster presentert på ONS



- Ved ONS profilerte vi at MIP Cluster har rett kompetanse i alle ledd i en fabrikkasjonsprosess, ikke minst innenfor prosjekter rettet mot subsea, sier markedssjef Jan Gabor i Mo Industripark AS. Her sammen med daglig leder Knut Hatlen i Miras Grotnes AS (t.h.).

Mo Industripark AS benyttet ONS i Stavanger i august til å presentere MIP Cluster.

Bakgrunnen for MIP Cluster var et ønske om å legge til rette for flere olje- og gassrelaterte oppdrag hos det etablerte leverandørmiljøet i Mo Industripark. Samtidig ønsket MIP AS og trekke til seg nye, komplementære etableringer.

Markedssjef Jan Gabor i Mo Industripark AS forteller at dette i starten var et prosjekt initiert av driftsdirektør Terje Lillebjerka i Mo Industripark AS. Han engasjerte Rana Utviklingsselskap AS, som mobiliserte selskap i Rana inne i industriparken og utenfor som har interesse av å satse mot offshoremarkedet.

Det ble etablert ei styringsgruppe for prosjektet, med Gunnar Moe fra Momek Group AS, Knut Hatlen fra Miras Grotnes AS, Terje Lillebjerka fra Mo Industripark AS, samt Charles Lien fra BRING, som også er styreleder i Olje- og gassnettverk Helgeland.

Prosjektet fikk sin oppstart sist vinter, og gjennom styringsgruppen ble de enig om hvilket budskap man skulle presentere mot offshoreindustrien.

Det ble besluttet å fokusere på den samlede kompetansen som finnes i industriklyngen i Mo i Rana, og som følge av dette ble det laget en film og en presentasjon for å presentere det som ble kalt for MIP Cluster.

- Her profilerer vi at vi har rett kompetanse i alle ledd i en fabrikkasjonsprosess, ikke minst innenfor prosjekter rettet mot subsea, sier markedssjef Jan Gabor i Mo Industripark AS.

Han sier at det var dette de satset på å presentere under ONS, der det var mange bedrifter fra Rana som deltok. Fra MIP AS var det Jan Gabor og driftsdirektør Terje Lillebjerka som representerte selskapet.

- Vi deltok i nært samarbeid med Olje- og gassnettverk Helgeland og de selskapene som er tilknyttet nettverket, sier Gabor.

MIP Cluster presenterte seg delvis ved standen til Momek Group AS, og delvis ved standen til Olje- og gassnettverk Helgeland.

- Dette var første gang på mange år at MIP AS deltok ved ONS. Vi opplevde mange positive tilbakemeldinger på at vi var tilbake, da Mo Industripark AS og våre samarbeidspartnere gjennom MIP Cluster er sentrale og viktige aktører i nord, sier Jan Gabor.

Han forteller at det ble knyttet flere kontakter med bedrifter som kan være av interesse for MIP Cluster og MIP AS framover.

Ved ONS var det totalt over 60 deltakere fra Helgeland ved årets ONS-arrangement, både fra politisk hold og fra næringsliv. Gabor berømmer Olje- og gassnettverk Helgeland for svært god tilrettelegging og program under ONS, ved prosjektleder Bjørn Audun Risøy i Kunnskapsparken Helgeland AS.

- I sum var dette en tydelig markering av Helgeland som petroleumsregion. Vi fikk en god markering av at en hel region står samlet i markeringen, avslutter markedssjef Jan Gabor i Mo Industripark AS.

i Stavanger 24. – 28. august 2014

Felles markering med viktig møteplass



- Det å delta på fellesopplegget for Helgeland ga oss en møteplass og en arena for markedsføring av Wasco vi ellers ikke ville fått, sier Vivian Lorentzen i Wasco Coatings Norway AS. Her er hun i samtale med besøkende til standen til Olje- og gassnettverk Helgeland.

- Vårt primære mål var å oppsøke oljeselskaper med interesser i kommende felt på norsk sokkel for å presentere Wasco og rørbelegningsfabrikken i Mo i Rana. Til tross for hektisk aktivitet på standen til aktørene fikk vi anledning til å vise fram vår nye film fra Wascos oppstart til flere imponerte aktører.

Dette sier Vivian Lorentzen i Wasco Coatings Norway AS.

De deltok som utstillere sammen med en hel delegasjon av Helgelandsbedrifter.

- Vi er stort sett tilfreds med regien på opplegget, og vil gi en honnør til både Kunnskapsparken Hel-

geland AS, Mo Industripark AS og Olje- og gassnettverk Helgeland for det store arbeidet som ble nedlagt både i forkant og under messedagene, med alt fra messemateriell til middagssammenkomster, sier hun, og legger til at deres alternativ i år ellers hadde vært å besøke messen som vanlige gjester.

- Det å delta på fellesopplegget for Helgeland ga oss en møteplass og en arena for markedsføring av Wasco vi ellers ikke ville fått, sier Vivian Lorentzen.

Mens Wasco var tilstede fikk Helgelandsstanden besøk av blant annet flere delegasjoner fra Statoil og Olje- og energidepartementet. Både Wasco og andre nordnorske bedrifter fikk da gode samtaler med disse. I tillegg var "Speakers corner" en stor suksess med gode talere fra flere oljeselskap.

- Verdien av at Helgelandsstanden var en del av den godt besøkte Nord-Norge-paviljongen "Xplore North" må trekkes frem. Her gjorde leverandørnettverket Petro Arctic ved Kjell Giæver en fremragende jobb med å tiltrekke viktige og relevante

gjester til paviljongen og presentere disse for utstillerne, sier hun.

Wasco Coatings Norway AS var i sum svært fornøyd med responsen de fikk på ONS, ikke minst for deres nyetablerte fabrikk i Mo i Rana.

Vivian Lorentzen var likevel skuffet over politiske signaler som ble presentert ved ONS.

- Hovedbudskapet fra ONS er nok litt skuffende for oss, ut fra forventningene for to år siden i forhold til tempo på igangsettelse på norsk sokkel. Vi stiller oss i så måte bak mange kommunepolitikernes ønsker om en raskere takt i både leting og utbygging på sokkelen, avslutter Vivian Lorentzen i Wasco Coatings Norway AS.

Svært bra profilering

- ONS er så stor at jeg rakk ikke å gå gjennom alle utstillingshallene.

Dette sier markedsjef Wenche Brennbakk ved Molab AS.

- Å delta på messen er dyrt, og det er en stor kostnad for de enkelte utstillerne. Av den grunn er det også en stor fordel at man kan delta i et samarbeid, slik vi gjør gjennom Olje- og gassnettverk Helgeland. Vi kunne ikke vært med som utstiller der uten dette samarbeidet, sier hun. Hun hadde ikke tidligere vært på den store ONS-messen. I fjor deltok hun på ONS Norway, som var noe mindre, og som likevel i stor grad hadde samme innhold.

For Molab AS var det et delt fokus i deres arbeid ved ONS. Dels bidro de til å profilere samarbeidet i nettverkene, med MIP Cluster og Olje- og gassnettverk Helgeland. Dels var de aktive i å selge inn egne tjenester, fra Molab AS.

Standen til Olje- og gassnettverk Helgeland profilerte nettverket, og den fikk en god del besøk, blant annet av en del utenlandske kontakter. Her var det også aktører som ønsket å selge seg inn i forhold til nordområdesatsingen.

I alt er det over femti bedrifter som er med i Olje- og gassnettverk Helgeland, og som blir profilerte mot andre aktører i petroleumsmarkedet. Utstillerne fra Nord-Norge var samlet i paviljongen kalt Explore North.

- Vi opplevde hele profileringen som svært bra. Det var svært godt tilrettelagt med gode program og dyktige folk som var med.

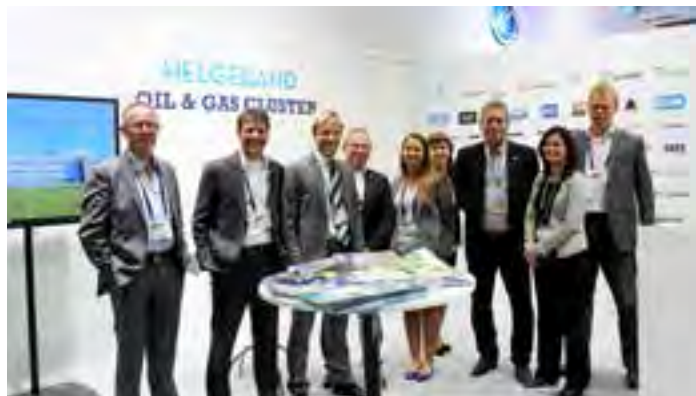
Vi vil fortsatt delta aktivt i dette samarbeidet, i og med at vi fortsatt skal være i dette markedet. Vi bør derfor absolutt være til stede ved ONS, sier Wenche Brennbakk.

Hun sier at Molab AS var aktive i å få knyttet kontakter, spesielt mot oljeselskap.

- Vi fikk snakket med en del, og vi fikk også kontakter vi skal følge opp nå etter ONS, sier Wenche Brennbakk, og legger til at ONS er svært, og de som står på stand for de forskjellige selskapene er ikke de vi skal snakke med. De kan derimot videreformidle kontakt for oss.

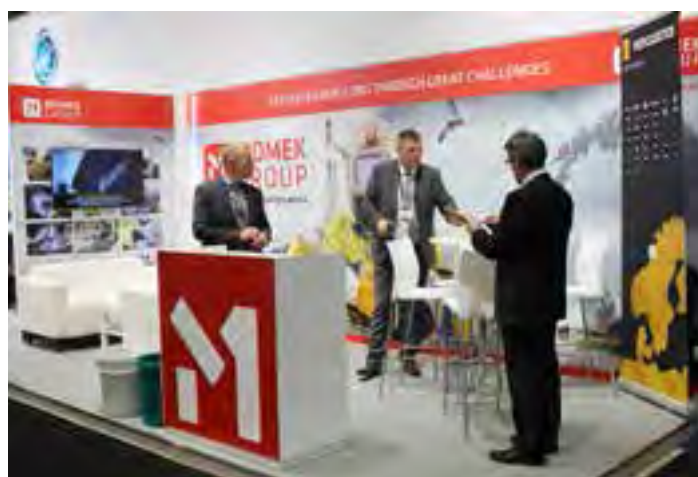
Hun var godt fornøyd med presentasjonen på ONS av MIP Cluster, og denne ble vist på skjerm på standen til Momek Group AS.

Ved ONS var Molab AS ofte sammen med andre fra Mo Industripark og MIP Cluster. Dette var blant annet Wasco Coatings Norway AS og Mo Industripark AS, samt Miljøteknikk Terrateam AS og Miras Grotnes AS.



- Vi opplevde hele profileringen som svært bra. Det var svært godt tilrettelagt med gode program og dyktige folk som var med, sier markedsjef Wenche Brennbakk ved Molab AS, her andre fra høyre.

Momek med egen stand



Hans Marius Mastermo i Momek Fabrication AS i samtale med besøkende på standen til Momek Group AS.

- Olje- og gassnettverk Helgeland har gjort en kjempejobb for å få på plass et solid opplegg rundt arrangementet. Og Petro Arctic gjør en super jobb for leverandørmiljøet i regionen.

Dette sier Hans Marius Mastermo i Momek Fabrication AS.

Momek Group AS hadde egen stand ved ONS - 2014, like overfor Olje- og gassnettverk Helgeland. De hadde bra med besøk på sin stand, og i tråd med forventningene.

- ONS er en møteplass der vi kan knytte kontakter. Vi tar vare på kjente og treffer mange nye, forteller Hans Marius Mastermo.

Han berømmer Kjell Giæver og Bjørn Audun Rise for arbeidet de har utført.

Under ONS-dagene ble det kjent at Statoil vil redusere omfanget av vedlikeholdsarbeidene framover.

- Det vil ikke ha så stor betydning for oss. Vi leverer installasjoner som er langsiktige investeringer, og det rammes ikke på samme måte. Vi har dessuten mye av våre oppdrag knyttet til levering til andre deler av verden, sier Mastermo.



Russisk hospitant ved Inkubator Helgeland

- Jeg er imponert over Mo Industripark, og jeg ønsker å foreslå at vi på litt lengre sikt kan bygge en tilsvarende industripark hjemme i Bor.

Dette sier russiske Igor Rogachev, som er hospitant ved Inkubator Helgeland AS. Her lærer han metodikk i inkubatorarbeidet som han ønsker å ta hjem til Bor. I tillegg bidrar han til nettverksbygging både for inkubatoren og bedrifter på Helgeland. Igor Rogachev er deltaker på presidentprogrammet, som NHO gjennomfører. I år er det 12 deltakere fra Russland med på dette programmet, som har pågått siden 1999. Dette er et program for å styrke kunnskap til næringsliv i Europa, der åtte forskjellige land deltar. Hvert år kan inntil 15 hospitere i Norge. NHO har egen prosjektmedarbeider på Presidentprogrammet, Yanina Unnli, som opprinnelig er russisk.

- Utvelgelse av hospitanter skjer etter søknad. Vi har først en telefonkonferanse med søkerne, og de vi ønsker å gå videre med samles i St. Petersburg for et introduksjonsseminar. Deretter velger vi ut de som får delta, forteller Yania Unnli i NHO.

De som får delta samles så først til ei ukes innføringsseminar, der de lærer om det norske politiske systemet, vår økonomi og kultur, for så å reise ut som hospitanter. I år er det hospiterende bedrifter innenfor en rekke forskjellige bransjer, fra Tromsø i nord til Kristiansand i sør.

Til slutt er det tre dagers samling for evaluering.

- Vi har alltid fått meget gode evalueringer på det norske presidentprogrammet, fra både deltakere og bedriftene der vi har hatt hospitanter. Faktisk har vi hver gang kommet best ut av de åtte deltakerlandene, sier Yanina Unnli.

Tredje største by

Igor Rogachev arbeider som forretningsinkubator i Bor, en liten industriby om lag 700 km fra St. Petersburg. Bor ligger ved Volga, like nord for i Nizhny Novgorod, som er Russlands tredje største by med 1,5 millioner innbyggere.

Nizhny Novgorod er administrasjonssenter i Nizjnij Novgorod oblast. Under Sovjettiden hadde byen navnet Gorkij, men i 1991 fikk de tilbake sitt tidligere navn. I sovjettiden ble byen brukt til militær forskning og utvikling og var av den grunn forbudt område for utlendinger. Fredsprisvinner Andrej Sakharov ble forvist til eksil der fordi myndighetene ønsket å begrense hans kontakt med omverdenen.

Det bor om lag 81.000 innbyggere i Bor. Bor har en god del industri, blant annet skipsbygging og glassproduksjon. Her er det mange virksomheter, der en del også har utenlandske eiere, blant annet



- Vi kan lære mye av hvordan dere har organisert virksomheten i Mo Industripark, mener Igor Rogachev fra Bor i Russland (i midten). Her sammen med Yanina Unnli, prosjektmedarbeider for NHOs presidentprogram og daglig leder Thoralf Lian i Inkubator Helgeland AS..

tyske og franske, innenfor plastindustri og andre industriprodukter.

Nizhny Novgorod er føderalt styrt, mens Bor er kommunalt styrt.

Metodikk og nettverk

Inkubatoren i Bor ble etablert i 2013 av kommuneledelsen, og de har lokaler i sentrum av byen. Der arbeider Igor Rogachev med utvikling og er konsulent for prosjekter for inkubatoren. De har mange forskjellige prosjekter, mest for mindre industri. I deres prosjekter er det i gjennomsnitt mellom 5 og 7 ansatte.

Arbeidet til inkubatoren retter seg mest mot småindustri, som i Russland defineres som bedrifter på mellom 10 og 100 ansatte.

Ved inkubatoren i Bor har de 14 kontorer. Det er 11 ansatte der, og etablerere kan få bruke deres lokaler i fra ett til tre år. Dette er standard regler for slike inkubatorer i Russland.

- Det er stor konkurranse om å bli godkjent for å få denne etableringshjelpen, med lokaler hos oss, sier Igor Rogachev.

Han er spesielt interessert i å lære mer om metodikk som inkubatoren benytter for å arbeide med små industribedrifter. I tillegg er han meget positiv til industriparkkonseptet på Mo.

- Dere har lang erfaring, helt tilbake til 1950-tallet med denne type av industrielt samvirke og samlokalisering. Det styrker enkeltbedriftene, i tillegg til den høye miljømessige standarden dere har. Både

stålindustrien i Mo i Rana og aluminiumsindustrien i Mosjøen er foregangsbedrifter her.

For oss er det svært interessant å lære av erfaringene fra Mo Industripark, ikke minst på de spin-off-aktivitetene dere får fra de store selskapene til de små, forteller Igor Rogachev.

Derfor mener han det vil være viktig at inkubatoren i Bor kan få på plass en langsiktig plan på å etablere en industripark.

På sitt besøk på Helgeland har Igor Rogachev blant annet besøkt Hemnes Mekaniske Verksted AS. De produserer blant annet aluminiumsbåter, og i Bor har de en produsent av elvebåter i aluminium.

- Jeg tror det er mulig å få til et samarbeid mellom disse to bedriftene, der de kan utveksle kompetanse og lære av hverandre. De ansatte ved bedriften i Bor er sertifiserte innenfor aluminiumsarbeid, og det er mulig for eksempel med utleie av personell til Hemnes, ved behov, sier han.

Igor Rogachev legger til at kompetansenivået er høyere i Norge, og han tror dette er et eksempel der bedriftene gjennom samarbeid kan ha gjensidig nytte.

Vekst for IMO Sveiseindustri AS

- Vi er nå 18-20 i arbeid, og det er en fordobling i løpet av de siste fire-fem årene. Vi har nå et nivå på virksomheten vår som kjennes meget bra for oss, sier Marius Reinsnes, driftsleder Armering ved IMO Sveiseindustri AS.

Han forteller at bedriften har hatt godt med oppdrag den siste tiden, og de har innleide folk hele tiden.

Jernbanebruer

En nylig avsluttet ordre var fem jernbanebruer i stål. Den 24. september gikk den femte og siste brua fra IMO Sveiseindustri AS med lastebiltransport fra verkstedsbygget i Mo Industripark. Ordren på fem bruer var for Veidekke Bane, der sluttbruker er Jernbaneverket. Den siste veide hele 51,7 tonn, mens de fire øvrige veide om lag 35 tonn. Tyngden på den siste gjorde at frakten måtte gå gjennom Sverige, da bruer langs E6 ikke tålte denne totalvekten. Ikke nok med det, siste strekning gikk via Åre og inn på riksveg 72 inn i Norge, ned til Verdal. Totalt ble transporten på vel 85 mil, mer enn den doble av vanlig transport til Steinkjer.

- Denne ordren var på fem forskjellige bruer, som skal til strekningen Steinkjer – Snåsa, sier Marius Reinsnes.

For IMO Sveiseindustri AS er slike ordrer viktige, fordi det utelukkende er verkstedsarbeid i eget hus.

- Det er en del av strategien for virksomheten vår for hvilke oppdrag vi ønsker å utføre, forteller han.

Sveisemaskin

I fjor vår gikk IMO Sveiseindustri AS til innkjøp av en sveisemaskin for søylearmering.

- Armeringsmaskinen er for produksjon av søylearmeringer opp til 16 meters lengde, sier Marius Reinsnes.

Han forteller at søylearmering er for utstøyping av pelerør til bæring av kai og bruer.

Bedriften viderefører også armeringsstål med kapping og bøyning i en egen maskin i verkstedbygget.

Han legger til at de gjennom årene har vært med på mange kai- og bruprosjekter der kunden kjøpte ringer og rettjern og sveiste dette sammen på byggeplassen, alternativt at de gjorde på samme måte i verkstedet før utsending til byggeplass

- Mange års erfaring i dette markedet fortalte oss at en maskin for søyler hadde livets rett, og de langvarige kundeforholdene vi har ga oss et godt marked, sier han.



Den siste av de fem jernbanebroene lastes opp på trailer, for transport sørover.

Fra venstre: Lars Åge Paulsen, Nesna Maskinstasjon AS, Marius Reinsnes, Børge Antonsen, og Tobias Reinsnes, alle tre fra IMO Sveiseindustri AS:

Det er få entreprenører som bygger sjøbaserte anlegg, som kaier og bruer. Dette er derfor en nisje i markedet.

Nå leverer de en ordre til Møre på over 200 tonn. Kunden er en entreprenør innenfor betongbransjen som de har hatt et godt kunde-leverandørforhold gjennom lengre tid.

Videre skal de i gang å levere til et kai-prosjekt i

Oslo, og et tilsvarende i Fredrikstad. Her er det samme entreprenør på begge stedene og til sammen utgjør dette utbygginger på over 500 meter kai. Til dette trengs det om lag 450 tonn søylearmeringer

- Vi har klart å arbeide opp et godt kundegrunnlag gjennom flere år, mye på grunn av gode leveranser gjennom årene, sier Marius Reinsnes.

Nær armeringsprodusenten

IMO Sveiseindustri AS har fordelen ved å ligge så nært produsenten av armeringsstål som det er mulig å gjøre. Nærheten til den eneste produsenten av armeringsstål i Skandinavia, Celsa Armeringsstål AS, gir gunstig logistikk inn til deres egne produksjonslinjer. Dette har et positivt miljøaspekt, i prinsippet også for kunden.

Ferdigproduktene sendes ut fra IMO Sveiseindustri AS til kundene med trailer, både for kapp- og bøyprodukter og søylearmeringsprodukter.

Mer effektiv drift

IMO Sveiseindustri AS flyttet for tre år siden inn i nytt bygg i Mo Industripark. I tillegg har de nå leid hele det tidligere Primeanlegget, som ligger like ved verkstedbygget. Totalt har de 3.000 kvadratmeter verkstedsareal. De har halve virksomheten innenfor produkter de fabrikkerer i verkstedbygget, og halvparten rettet mot videreforedling av armeringsstål.

I forhold til ansatte, så er det flere på mekanikerarbeid enn armeringsoppdrag. I både arealbruk og leveranser utgjør de to feltene like mye.

- På tonnasje er armeringsoppdragene vesentlig større, sier Reinsnes.

Han sier de regner med å levere om lag 3500 tonn bearbejdet armeringsstål i løpet av 2014.

Etter at de kom inn i nye lokaler har de fått en mer effektiv drift, blant annet med bedre plass, bedre produksjonslinjer og ordentlige kraner. Det har gitt



Marius Reinsnes ved IMO Sveiseindustri AS foran den nye sveisemaskinen for søylearmering. Ordren som her produseres er armeringssøyler til kaipeler for ny kai for Kleven verft i Ulsteinvik.

konsekvens i økt vekst og flere ordrer.

Bedriften har et godt ordrebelegg, stort sett langt ut i 2015.

- Vi ligger i forhandlinger om et nytt, større prosjekt, som er større i både volum og ordresum

enn bruene. Klarer vi å hale dette i land vil det være meget bra for virksomheten i 2015. Vi håper å få avklart dette nå i høst, avslutter Marius Reinsnes ved IMO Sveiseindustri AS.

4X4 FOR KUN 9.900,-

peugeot.no

STANDARDUTSTYR:

- AIRCONDITION
- RADIO/CD
- BLUETOOTH
- 3 SETER
- KOMFORT SKILLEVEGG
- KJØRECOMPUTER
- HENGERFESTE
- INNVENDIG KLEDNING MED GULV OG LED LYS



5 ÅR/250.000 KM*
- GARANTI -

NYE PEUGEOT EXPERT – PRIS FRA KR. 221.900,- EKS. MVA. TILLEGG FOR 4X4 ER 9.900,- PÅ 128 HK.

GARANTI 5 ÅR/250.000 KM (*: 100.000 km Peugeot fabrikkgaranti + 150.000 km BOS forlengt garanti). Forebehold om trykkfeil. Bildet er illustrasjonsfoto. Importør Bertel O. Steen AS.

NB! VAREBILDAGER 22.-24. OKTOBER



PEUGEOT
PROFESSIONAL

MOTION & EMOTION

Alltid på veien
AVTALE

HEMNES BIL AS
Ranget 1, 8600 Mo i Rana
Tlf: 75 12 99 00 • Fax: 75 12 99 01

Ny industrialisering i Nordland er nødvendig

AV ADM. DIR. ARVE ULRIKSEN, MO INDUSTRIPARK AS



Har vi i Norge klart å fange opp betydningen av den store debatten i EU om det store behovet for ny industri, nye arbeidsplasser og sikring av strategisk viktige næringer innad i EU? Et viktig begrep i debatten er re-industrialisering. Hvordan er dette relevant for oss i Nordland, og hva innebærer begrepet egentlig?

Jeg har undret meg over den svake interessen for å drøfte industripolitikk i Norge i lengre tid. Jeg synes den politiske debatten i Norge i liten grad reflekterer det som skjer industrielt i Europa og USA. Det kan synes som at det er politisk ukorrekt å reflektere rundt de trender som synes å utkrysallisere seg nå hos våre viktigste handelspartnere. Om dette har å gjøre med høy motstand i Norge mot deltagelse i overnasjonale allianser, eller om vi i all vår rikdom tror vi er usårbare for nedgangstider og høy arbeidsledighet er usikkert. I avisene ser jeg mest polemikk, også synliggjort av politiske kommentarer i forbindelse med valget av nytt EU-parlament. Samtidig legger jeg merke til den

innovervendte holdningen i forbindelse med landbruksforhandlingene mellom EU og Norge. Slik jeg ser det blir bildet som norsk media tegner av disse spørsmålene fort unyansert, og den påfølgende politiske analysen blir ensidig og smal. Uansett, det som skjer i Europa kan på mellomlang sikt påvirke oss i betydelig grad. I hvor stor grad - det er faktisk opp til oss selv.

Hjemflagging

I vårt naboland Sverige gjør store svenske konserner det samme som det en rekke større amerikanske konserner er i ferd med å gjennomføre; de flytter hjem noe av tidligere utflagget produksjon. Det som vi i Norge, resten av Europa, samt USA tidligere har merket oss som et tydelig mønster, der bedrifter i stadig større tempo utelukkende flytter ut sin produksjon til lavkostland synes nå å være brutt. Store konserner, som eksempelvis Husqvarna og Atlas Copco i Sverige, Danfoss i Danmark, samt Caterpillar, Apple, og General Electric i USA, flagger nå hjem.

Næringsstatistikken i disse landene er ikke helt entydig på dette. Det er likevel interessant å merke seg hva disse enkeltbedriftene har gjort, og man kan stille seg spørsmål om hvorfor de har tatt dette valget? Svarene på disse spørsmålene finnes et sted i makroanalysen, samt i kraften fra pågående globaliseringsbølge.

I USA ligger mye av forklaringen på hjemflagging i at både energiprisen og lønnskostnadene nå er lave, relativt sett. Finanskrisen har bremset opp utviklingen i lønnskostnader, og energiprisen er fallende på grunn av skifer-gass-boomen. Dette forklarer likevel ikke alt. Generelt sett er investeringer i produksjon blitt betydelig mer kapitalintensive de senere årene, også i de land som er benevnt som lavkostland. Dette fordi investeringene er drevet av teknologiutvikling, automatisering og robotisering. Manuelt arbeid er også der blitt redusert i betydelig grad, samt at lavkostland også har innsett nødvendigheten av strengere miljøkrav. Ikke minst har de innsett behovet for å få bukt med destruktiv korrupsjon. I tillegg ser man at tradisjonelle lavkostland har hatt en god forbedring i levestandard, noe som har gitt fremvekst av en middelklasse med makt til å kreve et høyere bytteforhold mellom arbeid og ytelse. Noen selskap tvinges også til å ta et oppgjør med sin forretningsetikk i kjølevannet av sine utenlands etableringer, og mange har blitt utsatt for betydelig mediepress og tilhørende negativt omdømme.

Stor bekymring i EU

Store land i Europa ble hardt rammet av finanskrisen og den etterfølgende Eurokrisen. Samtidig har kun noen få land klart å komme seg rimelig godt gjennom dette. Arbeidsledigheten i EU er skyhøy,

og i mange land har viktige deler av næringslivet gått på sparebluss.

Uansett ståsted så ytrer alle europeiske land sterk bekymring for muligheter til ny vekst i økonomien, samt for den høye arbeidsledigheten som har befestet seg, og da spesielt blant ungdom.

I tilknytning til dette kunne vi tidlig i år lese at EU lanserer en ny visjon for industrien. Europaparlamentet presenterte ved årets begynnelse en rapport om re-industrialisering av Europa. Massiv utflagging i kombinasjon med virkningen av finanskrisen har gitt høy ledighet. Disse nye signalene for industrien er etterlengtet i en samlet europeisk fagbevegelse. Rapporten understreker hvor viktig det er med felles sosiale og miljømessige normer, og peker også på at disse normene samtidig har svekket europeisk konkurransekraft. Rapporten beklaget fraværet av tiltak fra EU-kommisjonen til å takle denne, og etter manges mening, en nødvendig omstillingen.

I øyeblikket forhandles det i tillegg om en handelsavtale mellom EU og USA. En slik avtale kan sette vår eksport til Europa under kraftig press. EU er, som vi alle vet, men som mange synes å neglisjere, vårt viktigste eksportmarked.

Fare for å «grave vår egen grav»

I Norden har en lite hierarkisk ledelsesmodell og vår samarbeidsmodell, benevnt som trepartssamarbeidet, sikret arbeid til langt flere enn i andre land, samt velstandsvekst over flere år. I det private næringsliv har dette bidratt til godt samarbeid og lav terskel for forbedringsarbeid og effektivisering, fordi involvering faller oss naturlig. På den annen side har Norge en oljesmurt økonomi som bidrar til en høyere lønns- og velstandsutvikling, sammenliknet med de aller fleste land vi sammenlikner oss med. Dette er på den ene siden svært bra for de fleste av oss.

På den andre siden stilles det samtidig ekstra store krav til produktivitetsvekst slik at vi kan klare å opprettholde vår velstandsmodell. For å få til det, så kreves det høy omstillingstakt. Omstillingsviljen innenfor offentlig sektor og skjermede sektorer i landet er imidlertid relativt lav, noe som skaper bekymring for vår samlede evne til nettopp slik omstillingstakt. Velferds-Norge er krevende å finansiere, og sektorer med lav omstillingsvilje øker da kostnadene for samfunnet ytterligere.

Hvis vi kombinerer den reduserte omstillingsviljen med en oljeindustri som i et mellomlangt tidsperspektiv vil være på hell, og med fallende inntekter til staten som resultat, så kan vi fort male oss selv inn i et hjørne.

Hvis vi da, for å opprettholde dagens nivå på velferd, velter mer av kostnadene over på skattebetalere og industri, så risikerer vi å gjøre oss selv en bjørnetjeneste. Dette ved å la vilkårene for å opprettholde industriarbeidsplasser i Norge bli enda mer krevende. Sannsynligheten for at flere da blir stående uten arbeid er stor, noe som bidrar til ytterligere øking av de offentlige utgiftene.

På toppen av alt dette vil vi også slite i forhold til EU, som fra før av er irritert over vårt krav om full markedstilgang, samtidig som vi opprettholder vår proteksjonistiske holdning spesielt innenfor landbruk, i kombinasjon med steilhet i forhandlingene. Vi kan fort havne på sidelinjen, og spesielt om EU og USA kommer til enighet om en handelsavtale. EU og USA har lenge slitt med å komme til enighet. Sannsynligheten for at forhandlingene denne



Industri er den mest effektive veien til å generere mange arbeidsplasser, på grunn av det vi kaller skalaeffekten, sier adm. dir. Arve Ulriksen.

gang skal lykkes har øket siden begge parter nå har den samme store utfordringen – skape arbeidsplasser og sikre vekst i økonomien.

Faren for ødeleggende interne konflikter i mange europeiske land, samt i USA, er større enn det mange er villig til å innrømme. Her er det nok å nevne noen stikkord: Arbeid = verdighet, og Høy arbeidsledighet = opptøyer. Da vil fort tradisjonell arroganse mellom partene måtte vike for sunn fornuft. En slik allianse, sett med europeiske og amerikanske øyne, vil også bli en viktig motpol til den dominans som Kina synes å få globalt. I dette bildet vil imidlertid norske interesser risikere å bli enda mer marginalisert, med det resultat at skjermede næringer i Norge vil bli satt under et krysspress og med en styrke som de aldri tidligere har opplevd.

Langsiktige og like konkurransevilkår

Svaret på alt dette er fornuftige og langsiktige rammebetingelser for industri, og at vi får til en bred enighet i Norge om hvordan fordelingspolitikken og avgifts- og skatteregimet skal fungere. Norge har et klart behov både for å løse dilemmaet med å sikre nødvendige inntekter til finansiering av velferd, og samtidig sikre et fornuftig nivå i beskatning av industri. Det siste er helt nødvendig for å hindre videre utflagging, og skatter og avgifter må kreves inn så effektivt som mulig, samtidig som at pengene ikke må skusles bort i et ineffektivt offentlig byråkrati. Det må oppnås bred politisk enighet rundt dette, slik at industrien gis langsiktige og like konkurransevilkår. Uten det vil det ikke være mulig å gjennomføre høye investeringer i produksjonsanlegg med 20-25 års levetid.

I tillegg må vi ta et oppgjør med særnorske avgifter som reduserer vår attraktivitet som lokalisering for ny industri. Disse særnorske rammebetingelsene hindrer effektivisering og ny utvikling, ikke minst innenfor miljøteknologi. Innenfor prosessindustrien er vi i Norge verdensledende, og en nedbygging av denne industrien i Norge gir svært dårlige konsekvenser for det globale miljøet.

Ny industrisatsing – i Nordland og i Norge

Dette er bakteppet til at vi i Norge må begynne å diskutere re-industrialisering, slik at ikke politisk

sendrektighet sender oss rett inn i bakevjen i kampen om sikre fortsatt høy sysselsetting og inntekter for landet. Hvorfor skulle vi risikere stor arbeidsledighet før vi tar tak? En offentlig sektor i Norge vil ikke kunne levere nødvendig velferd til alle uten at vi sikrer landbasert industri gode vilkår. Dette er særlig viktig nå når oljeindustrien er på hell. Det blir vanskelig – om ikke umulig – å erstatte disse inntektene og den produktiviteten som denne næringen utgjør i nasjonalregnskapet, med mindre vi allerede nå tenker re-industrialisering.

Nordland er sterk på fastlandsindustri, faktisk ett av de sterkeste fylkene i landet. Vi eksporterer like mye elektrisk strøm ut av fylket som industrien i dag bruker. Det er en ressurs vi bør utnytte langt bedre i Nordland.

I Nordland er vi også heldig som er svært rik på malmer og mineraler, i tillegg til vann. Dette er store og viktige ressurser som store deler av verden mangler. Av vann kan vi produsere elektrisk energi, og vi kan dessuten benytte vann industrielt, som kjølevann, prosessvann og – som drikkevann. I tillegg har vi en stor ressurs i menneskelig kompetanse. Vi har mer enn hundreårig industritradisjon, og et sterkt fagmiljø.

Da Norsk Jernverk ble besluttet lagt til Mo i Rana i 1946 var nettopp malm, vann og folk de tre viktigste grunnene for lokaliseringen.

I dag er vann, mineraler/malm og kompetanse tre nøkkelfaktorer for framtidssatsing på industri i Nordland.

Industri er den mest effektive veien til å generere mange arbeidsplasser, på grunn av det vi kaller skalaeffekten. For hver industriarbeidsplass kan det generere inntil 10 arbeidsplasser på grunn av ringvirkningene. Dette er det få andre næringer som kan vise til.

Vi har i dette landet alt som skal til for å skape en sunn industri, som kan produsere sine varer på en effektiv og miljøvennlig måte. Vi har industrikompetansen, vi har kunnskapsinstitusjoner i verdensklasse innenfor industri, vi har rikelig med grønn energi, og råvarer ligger klar i fjell, i havet og i havbunnen.

Nå er det behov for en ny industrimelding. Den siste kom for 17 år siden. La oss for all del ikke svekke mer det som vi kan bygge videre på, - det som vi skal leve av i fremtiden, og la oss for all del starte arbeidet med en ny industrimelding.

Industri 2014 er over. Hva nå?



Motiv der MIP-profilering er tydelig fra Industri2014

- Industri2014 var et viktig møtested for oss. Vi har hatt flere møter på politisk toppnivå i Norge, med statsråd Vidar Helgesen, LO-leder Gerd Kristiansen, representanter for Enova, Norsk Industri, samt en rekke andre politikere fra Storting og Nordland fylke, sier adm. dir. Arve Ulriksen i Mo Industripark AS.

Konferansen ble en meget god profilering på en nasjonal industrikonferanse av Ranaindustrien og Mo Industripark AS.

- Det har svært stor verdi å kunne fremme våre saker på slike arenaer, både på konferansen og i uformelle møter, sier Ulriksen.

Han er godt fornøyd med at Mo Industripark AS og

«Havmannen», Antony Gormley, Rana kommune



LEDELSE I FRONT

Kun få plasser igjen

Praktisk lederutvikling mens du er i jobb. Programmet er spesialtilpasset team-, mellom- og linjeledere.

nnl.no
Tlf.: 75 58 81 80



Bodø 21. januar 2015

Ranaindustrien var med å sette saker på dagsorden samt prege hvilke tema som var oppe på konferansen. Dette gjennom at Arve Ulriksen var med i programkomiteen.

Fokus på miljø

Et viktig tema på Industri2014 var miljø. Videre oppfølging av dette framover vil ha høy prioritet, forteller Ulriksen, som blant annet viser til rapporten «Vision 2050». Den er et «best-case» scenario for bærekraftig miljø og en strategi for å nå dette, utarbeidet av the World Business Council for Sustainable Development (WBCSD). Rapporten er et av flere dokument som vil være bestemmende for kursen framover i miljøarbeidet, der også industriens rolle beskrives.

- Det er industribedriftene som setter kursen og som kan vise til de gode eksemplene.

Et eksempel er Elkem Salten AS der det er gjennomført et stort prosjekt som blant annet reduserer NO_x-utslippene fra bedriften, og som også hadde flere andre gode miljøeffekter. Et annet eksempel er karbonfangsten ved Norcem AS.

Det er fullt mulig å kombinere en renere industri med forretningsmessig overskudd og utvikling, sier adm. dir. Arve Ulriksen.

Han ønsker også at det blir sterkere fokus på en helhetlig tilnærming, der bedrifter som gjennomfører gode miljøtiltak premieres også i forhold til markedet.

- Som eksempel vil jeg her trekke fram Celsa Armeringsstål AS, som er det reneste armeringsstålverket i Europa, der de renser både kvikksølv og dioksiner. Myndighetene stilte strenge krav til bedriften, som de klarte å imøtekomme på en meget god måte. Samtidig er det ingen av bedriftens

konkurrenter som har måttet etterleve like strenge krav.

Celsa og andre bedrifter med gode miljøtiltak møter konkurrentene på den samme markedsplassen, der det ikke stilles krav til for eksempel CO₂-nivå eller utslipp av kvikksølv i produksjonen, i forhold til spesifikasjoner ved anbud, og lignende, sier Ulriksen.

Han mener at her er et viktig felt der politikk og industri kan møtes, om det er politisk vilje til det, for å utvikle regelverk der produkter som er produsert ut fra miljømessige gode tiltak blir premiert for sin satsing.

- Industrien vil da kunne fortsette med videreutvikling av gode prosesser, samtidig som man unngår at bedriftene som gjør dette blir diskriminert i markedet.

Det kan gi en vinn-vinn-situasjon som er positiv både for bedriftene og for miljøet, samt for politiske prosesser i Norge. Det kan igjen gjøre de politiske prosessene sterkere, for å oppnå bedre tiltak i bedriftene samt gjøre produksjonsprosessen mer miljøvennlig, sier Arve Ulriksen.

Nordområdeperspektivet

Fra Rana var det en rekke deltakere med på konferansen. De er samstemmige i at det er av stor betydning å ha en slik arena i Nordland. Det er også klare tilbakemeldinger på at det nesten er selvsagt at slike konferanser avholdes i industrifylket Nordland, der nettopp kraftførelende industri står så sterkt. Tidligere har slike konferanser også blitt avholdt i Agder og på Vestlandet, der det også er sterke industrimiljø.

- Også ut fra et Nordområde-perspektiv er det naturlig å legge slike konferanser til Nordland.

Jeg registrerer at det er tydelig at dagens industripolitikere på Stortinget kommer nettopp fra Nordland, sier Ulriksen.

Han understreker at det vil være viktig å rette sterkere fokus på Helgelands rolle i Nordområdestrategien. På mange måter har Helgeland vært passive i dette, og ikke klart å erobre sin rettmessige plass i Nordområdearbeidet, ut fra betydning både innenfor offshore og landbasert industri.

Om ett år vil det bli en ny industrikonferanse i Bodø. Komiteen som sto bak årets program vil fortsette arbeidet fram til neste år, og ennå er det ikke bestemt noe tema for neste års konferanse i Bodø, høsten 2015.

- For oss i Mo Industripark er det viktig at vi er til stede for å få på plass gode foredragsholdere og et godt konsept, som også har betydning for oss i Ranaindustrien, sier Ulriksen.

Konferansen i 2014 ble oppsummert som meget vellykket, med mange deltakere, og dette er uttrykk for at tema var aktuelt og traff det industrien i dag er opptatt av. Målet var 250 deltakere, noe som ble godt overskredet. Det var representanter fra alle kanter av landet, og det viser også at det var viktig for bedrifter å være tilstede.

Mo Industripark AS vil i tiden framover fortsette arbeidet for å sette dagsorden for industrien.

- Vi skal blant annet jobbe videre med Prosessklynge Helgeland, der alle store prosessbedrifter i Mo i Rana og i Mosjøen deltar. Dette var et initiativ til et forprosjekt fra Helgeland regionråd i Vefsn, som vi straks var positive til.

Vi vil fortsette å prioritere nær kontakt med politikere på Stortinget og i fylkestinget. Målet er å øke dette arbeidet, avslutter adm. dir. Arve Ulriksen i Mo Industripark AS.

Initiativ til Prosessklynge Helgeland

Økt forskning og utvikling i bedrifter og næringsliv på Helgeland, og synliggjøring av den forskningen som skjer.

Dette er hovedpunktene i et prosjekt som Helgeland regionråd har startet opp, nettopp for å styrke fokus på forskning og utvikling i industrien i regionen. Det var Alcoa i Mosjøen som tok initiativ til et prosjektet, og de har fått udelt positiv respons fra prosessindustrien i Mo Industripark på dette.

På lengre sikt kan målet være å få etablert ei prosessklynge på Helgeland.

Som prosjektleder er Odd Eriksen engasjert. Gjennom Helgeland regionråd er det søkt fylkeskommunen om tilskudd for å etablere en slik

nettverksklynge. Søknaden er nå til behandling i Nordland fylkeskommune.

Eriksen sier at på lengre sikt kan dette føre til at større prosessbedrifter kan være en ressursbank for forskning og utvikling (FoU) i mindre bedrifter i deres FoU-arbeid.

I Nordland er det svært mange små bedrifter. Der går hverdagen med til driftsoppgaver, og det er svært lite rom og kapital for å drive FoU-arbeid.

- Det har vært en udelt positiv respons på initiativet, både fra miljøene i Mosjøen og i Mo i Rana. Det synes jeg er svært artig, og det gleder mitt gamle industriherte å få jobbe sammen om dette, og for forskning og utvikling, sier Odd Eriksen.

Han viser til at det er gjort mye FoU-arbeid i enkeltbedrifter.

- Oppgaven er å finne ut av hvordan man kan gjøre det robust over tid, slik at det kan få best mulig effekt.

FoU-arbeid kan ikke ligge som en oppgave ved siden av normal drift. Det er behov for å ha noen som har dette som hovedfokus. Gjennom samarbeidet i Prosessklynge Helgeland håper vi å få til dette.

Det virker som om næringen er moden for og opptatt av FoU-arbeid nå. Vi har gode folk som kan bidra mye på Helgeland, også i et nasjonalt perspektiv, avslutter prosjektleder Odd Eriksen.

Små glimt fra høst i Mo Industripark



Vi har hatt en fantastisk sommer, og også i høst har vi tidvis også fått se naturen fra sin beste side. Bildene er fra "miniparken" som ligger like sør for flaggborgen utenfor hovedporten.

Kontroll på nøkler?

Nordland Lås & Sikkerhet er klar til å bistå deg med en gjennomgang av ditt behov for sikkerhet og kontroll. Vi kan tilby adgangskontroll, alarm og ITV systemer som kan gjøre din hverdag enklere og tryggere.

Kontakt oss for en sikkerhetsprat!



NORDLAND
LÅS & SIKKERHET

Tlf: 75 15 45 55 / E-post: alex@nls.no



Nordland Lås & Sikkerhet AS

– ny bedrift

i Mo Industripark

Nylig flyttet Nordland Lås & Sikkerhet AS inn i Vinkelen. De har flyttet all aktivitet til de nye lokalene, like ved hovedporten i Mo Industripark.

- Med dette har vi fått økt vårt areal med 25 prosent, til 400 kvadratmeter og lokalene er tilrettelagt for vår virksomhet, sier daglig leder Alexander Ræstad i Nordland Lås & Sikkerhet AS.

I vår overtok de Låssenteret Bodø AS. Fortsatt er dette to separate firma, og Ræstad er daglig leder for begge.

- Planen er å integrere virksomheten, spesielt på det administrative og strategiske planet. Geografien vil nok sette en del grenser for øvrige deler av virksomheten.

Nordland Lås & Sikkerhet AS (NLS) har 14 ansatte, og Låssenteret Bodø AS har 7.

I industriparken har de mange slutt kunder. Til sammen utgjør dette ca. 15 prosent av kundeportefølgen til NLS. Plasseringen av de nye lokalene er derfor gunstig, både for kunder innenfor og utenfor Mo Industripark.

Sikkerhet i endring

Nordland Lås & Sikkerhet AS er et autorisert TrioVing Sikkerhetssenter. De er et frittstående lokalt eid selskap, som har TrioVing som sin hovedleverandør. TrioVing er en del av ASSA ABLOY, verdens ledende konsern innen produksjon av låser og tilhørende produkter, og TrioVing er Norges største leverandør. Tidlig på 1990-tallet var TrioVing alene som aktør i Norge. Med de store teknologiske endringene innenfor denne bransjen ble det også endring i det norske markedet, med økt konkurranse og internasjonalisering.

Fagfelt og kompetansebehov for låsesmeder er også betydelig endret. På 1990-tallet var det viktig å ha medarbeidere som var gode håndverkere. På 2000-tallet måtte man ha god elektrokompetanse. Nå kreves det medarbeidere som er dyktige på både elektro og IKT.

Både kundene og myndighetene har de siste årene økt kravene til sikkerhet og tilgjengelighet. Myndighetskravet til universell utforming har hatt stor betydning for låsbransjen, i form av større og mer avanserte leveranser.

For bedrifter og huseiere betyr det økte kostnader ved nybygg, og ved utskifting av eldre låsesystem ønsker de fleste kundene en kortbasert løsning i stedet for de tradisjonelle nøklene.

- Det har vært en voldsom vekst i adgangskontrollmarkedet, og flere kunder har ønsket om nøkkelfrie



De ansatte i Nordland Lås & Sikkerhet AS er godt fornøyde med nye lokaler, like ved hovedporten i Mo Industripark. Fra venstre: Espen Breen, Håvar Guldhav og Alexander Ræstad.

bygg. TEK10 med universell utforming har også bidratt til mer avanserte prosjekter. Siden 1990-tallet har kravene økt betydelig, og det har i sin tur betydd vekst i bransjen, forteller Alexander Ræstad.

Kundefokus for bedrifter og offentlige etater kan også føre til økt konflikt mellom tilgjengelighet og åpenhet på den ene siden, og samtidig sikkerhet for verdier, drift og ansatte, og vern mot industrispionasje. Matsikkerhet er også viktig i enkelte bransjer, for eksempel for oppdrettsnæringen.

Ræstad legger til at vi i Nordland ikke har vært vant til slik måte å tenke risiko, ofte fordi vi ikke har hatt så stort behov for det.

- Vi merker stadig at verden har kommet tett inn til oss, og også vi må nå gjøre tiltak som i første omgang virker fremmed. For eksempel må arbeidsgivere iverksette tiltak for å beskytte medarbeidere, slik vi har sett på enkelte offentlige kontor.

Vi er også blitt langt mer sårbare, blant annet på grunn av datadrift, datanettverk, med mer. Alt dette får direkte konsekvenser for vår bransje, med tiltak som risikovurderinger og oppfølgende tiltak for sikkerhet for ansatte, eiendom og drift, sier Ræstad.

En IT-bransje

- I vår bransje skjer det en svært rask utvikling, både i forhold til forretningsmodell, IT-utvikling og øvrig teknologi. Tidsfaktoren i forhold til prosjekter er betydelig strammere, og som bedrift krever det at også vi endrer oss i takt med utviklingen i bransjen, sier Alexander Ræstad.

Han forteller at de som ledd i utviklingen av firmatet vil flytte mer av støttefunksjonene ut av drif-

ten, samtidig som de skal holde på med det de er best på.

- Vi skal snart velge en langsiktig samarbeidspartner på IT. Videre skal vi flytte deler av vårt datasystem ut i «skyen». Det er store kostnader ved å sette dette ut til eksterne leverandører. Samtidig skal det gi gevinst for hovedvirksomheten vår, sier Ræstad. Som eksempel på deres behov nevner han omfattende bruk av nye IT-hjelpemidler i daglig drift, som smarttelefonen som har blitt et viktig hjelpemiddel. Med den har de lett tilgang til et omfattende arkiv i «skyen» når de er ute på oppdrag, med dokumentasjon for prosjektet, plantegninger, behov for supplerende installasjoner, oppdateringer, med mer.

- Underveis i et prosjekt blir det voldsomt store dokumentmengder for kvalitetssikring, vedlikehold og modifikasjon. Via smarttelefon har vi tilgang på vårt administrasjonssystem, der vi kan registrere fremdrift og avvik, foreta bestillinger, legge til bilder, notater, og annet, forteller Alexander Ræstad. For kunder gir det klare fordeler, gjennom bedre kvalitet og mindre tidsforbruk. Samtidig krever det gode systemer for å sikre høy driftssikkerhet på IT-tjenestene.

Rustet for økt konkurranse

- Som en liten regional aktør merker vi godt konkurransen fra større leverandører utenfra, også i Nordland. Selv om vi i vår bransje er blitt en litt større aktør, så er vi fortsatt liten på riksplan.

Det krever god innsikt for å kunne levere på budsjett i et prosjekt.

Konkurransen skjerper oss i alle ledd, både ansatte, våre underleverandører, og også kunden. Det opplever vi som positivt både for bedriften og de ansatte, og det skjerper oss i daglig drift, sier han. Som følge av teknologiske endringer har også nye prosjekt blitt endret, der det nå kan gå med inntil 300 timer for selv et lite prosjekt, på grunn av dagens krav til universell utforming, adgangskontroll og alarm.

- Vi mener det er svært viktig at vi har god fleksibilitet i forholdet vi har til entreprenører og i de forskjellige byggeprosjektene.

Det er utfordrende å kunne håndtere de store prosjektene, ikke minst når det er mange som kommer samtidig. Samtidig skal vi også ha god kundeoppfølging med de mange små kundene vi har, avslutter daglig leder Alexander Ræstad ved Nordland Lås & Sikkerhet AS.



OscarBrygga

66°30'38.7"N 13°00'22.3"E

Lunsj til lunsj møte?

Velkommen til møter og arrangementer i rolige omgivelser. Vi serverer velsmakende og hjemmelaget mat en kort ferjefri tur unna.



Dag

1

- Møterom med kaffe, te, vann og frukt
- Lunsj
- Ettermiddagskaffe
- Tre retters middag
- Overnatting i rorbuer eller rom

Dag

2

- Møterom med kaffe, te, vann og frukt
- Frokost
- Lunsj

I dobbeltrom :
Fra kr. 1490 pr. person

I enkeltrom:
Fra kr. 1790 pr. person

8750 Tonnes post@oscarbrygga.no 75091199

Vi presenterer annonsører i Gule Sider:

Flybussen

henter og bringer fra/til MIP

For kunder i Mo Industripark har flybussen tilrettelagt for hente- og bringetjeneste. Her kan bedriftene ta kontakt og gi beskjed om når de ønsker hente- eller bringetjenester, og hvor mange personer det gjelder.

PolarTours driver flybussen i Rana, og de er blant flere aktører som ser fram til åpningen av Polarsirkelen lufthavn med spesiell glede. Økt trafikk med fly gir økt trafikk for flybussen.

De er godt i gang med sine forberedelser, og for å gi et bedre tilbud for passasjerer av flybussen har de også etablert sin hente- og bringetjeneste.

I Gule Sider er kontaktinformasjonen i deres annonse på baksiden.

Avdelingsleder for PolarTours i Mo i Rana, Stig Johansen, forteller at PolarTours har samarbeid med flere av bedriftene i industriparken, og sjåførene i PolarTours er da også godt kjente i Mo Industripark etter mange turer med omvisning av passasjerer gjennom flere år

- Vi har fokus på lokal kunnskap og stolthet for kommunen, og dette er trivelige turer for oss, forteller Stig Johansen.

Han legger til at det skjer ofte at passasjerer på flybussen spør om forhold i Rana, ikke minst om bedrifter og virksomhet i Mo Industripark. Da kommer kunnskap fra omvisningene godt med.

- Nå kjører vi også enkelte turer der en av våre sjåfører er guide, sier Johansen.

Så har da også PolarTours fått oversendt kopi av manus for omvisninger i industriparken fra MIP Info.

Mo og Bodø

Willy Nygård startet PolarTours i 1977. Da kjørte de mest ferieturer i inn- og utland. Siden da har det skjedd mange endringer i selskapet.

- I og med at flyprisene er relativt billige i dag i forhold til da PolarTours startet opp, og vi bruker lang tid på å kjøre ut av landet, så blir det ofte at vi kombinerer fly og buss på utenlandsturene i dag, sier Stig Johansen.

Og han legger til at de har mer fokus på nærområdene nå i sin drift. Dette er for eksempel turer med guiding, bedriftsturer, turer for lag og foreninger og turer basert på "incomming trafikk", som for eksempel cruiseselskaper og reiseselskaper som kommer til området enten med egen buss, med tog eller fly.

Bedriftsturene kan være arrangementer for ansatte eller når bedriften har besøk av gjester.

PolarTours er da også endret seg til å bli mer et reiseselskap enn et busselskap.



- Vi har fokus på lokal kunnskap og stolthet for kommunen, og omvisning i Mo Industripark er trivelige turer for oss, forteller Stig Johansen.

PolarTours AS er i dag et selskap med avdelinger i Bodø og Mo i Rana og med eier lokalisert i Bodø. Selskapet har ni store og fire små busser, der stort sett to store og en liten er stasjonert i Mo i Rana.

PolarTours har i tillegg også samarbeidsavtaler med flere andre transportører, blant annet Mo Taxi og Helgeland Transportservice AS, foruten en avtale med Boreal på kontraktkjøring i Bodø.

- Gjennom slikt samarbeid nyttiggjør vi hverandres kapasitet og får samtidig bedre fleksibilitet. Samtidig bidrar dette til å finne den mest kostnads-effektive løsningen for kundene, sier Johansen.

Tilrettelegger for helårsturisme

- Vi ser en endret trend på reiser til utlandet, generelt sett i Norge. Det gir et rom for å se på andre løsninger, der vi kan tilby turer for turister og besøkende som kommer til Helgeland og Salten, mener Stig Johansen.

Han sier at de derfor hele tiden arbeider for å skape og utvikle nettverk i vår region – Polarsirkellandet. - Helårsturisme er aktuelt også for Helgeland og Nordland. I Bodø har vi daglige turer i samarbeid med Hurtigruten, der vi kjører en guidet tur for passasjerer til Saltstraumen. Dette har PolarTours gjort siden 2008, og det er en viktig erfaring for oss, sier han.

Han legger likevel til at det ennå er for dårlige strukturer etablert i regionen for helårsturisme.

- Vi ønsker å få på plass strukturer for helårsturisme på hele Helgeland og i Salten, slik at vi kan tilby besøkende opplevelser, knyttet opp mot steder

som blant annet Torghatten, Polarsirkelen og Saltstraumen, og som har med seg unike opplevelselementer for de besøkende, sier Stig Johansen.

Han forteller at de vil profilere nordlyset som Arctic Light, og sist vinter var første gang da Polarsirkelsenteret ble tatt i bruk for besøkende i denne sammenheng.

- Det er gode muligheter for spennende opplevelsespakker vinterstid på Saltfjellet, ikke minst i samarbeid med samene, sier han.

Fra januar til april 2015 vil PolarTours ha tilbud om turer fra Bodø til Saltfjellet en gang i uka, noe han mener kan åpne for turer knyttet opp mot Hurtigruta fra Nesna til Bodø, og med overnatting.

- Vi har faktisk allerede hatt forespørsel fra England og Japan, forteller Johansen, og legger til at alle slike aktiviteter skaper mer aktivitet, som igjen er positivt for PolarTours.

- Vi forbereder oss også på ferdigstilling av Polarsirkelen lufthavn på Hauan.

Da må vi også jobbe aktivt med utviklingen selv. Det er mange små bedrifter innenfor reiseliv på Helgeland, og det er ingen koordinator av aktiviteten. Destinasjonsselskapene er ikke, og skal ikke være, en slik koordinator. De skal profilere, ikke koordinere.

Buss er alltid involvert når det kommer besøkende eller det er reiseaktivitet innad i regionen. Derfor må vi være aktive, avslutter avdelingsleder i PolarTours, avdeling Mo i Rana, Stig Johansen.

Helse & Sikkerhet SA med autoriserte offshoreleger



-For Helse & Sikkerhet SA er autorisering for offshorepersonell et ledd i vår strategiske satsing, sier bedriftslege Petra Reckert i Helse & Sikkerhet SA.

Begge bedriftslegene ved Helse & Sikkerhet SA er nå autoriserte for godkjenning av personell til offshore, både til plattformer og skip.

- Som autoriserte leger står vi på lister som ligger ute på internett. Det betyr at personell som skal ut på offshoreoppdrag kan få sin godkjenning hos oss, forteller bedriftslege Petra Reckert ved Helse & Sikkerhet SA.

Tidligere var dette et arbeid som kunne ble utført av alle leger. Fra 1. januar i år ble det krav om autorisasjon av leger for å gi slike attester. Ved autorisasjon får man godkjenning for slik godkjenning for en 3 årsperiode, og de to legene gjennomgikk denne sist vinter.

I dag kan Helse & Sikkerhet SA (H&S) ta imot alle offshoreoperatører fra Helgeland som har behov for slik godkjenning. Det er flere firma som i dag leier ut personell for oppdrag på plattform, om en dag

eller ei uke fram i tid, og de kan da ta kontakt med H&S for å få avtale for slik godkjenning.

- Den enkelte må innom til oss personlig for å få denne godkjenningen, forteller Reckert.

Strategisk satsing

For H&S er autorisering for offshorepersonell et ledd i en strategisk satsing.

- Vi ønsker å være på dette nivået innenfor bedriftslegetjenester til kunder på Helgeland, sier hun.

Helse & Sikkerhet SA er medlem av både Olje- og gassnettverk Helgeland og MIP Cluster, og gjennom dette bidrar de til å utfylle kompetansen for bedriftsnettverkene på Helgeland rettet mot offshoreindustrien. Det styrker også de andre bedriftene i nettverkene.

H&S gjør også helsegodkjenninger for Jernbaneverkets personell. Det gjelder blant annet togførere og andre som skal utføre oppdrag i tilknytning til jernbanen, for eksempel personell som skal skifte skinner og sviller, blant annet i tilknytning til driften ved Rana Gruber AS.

Bedriftslege Petra Reckert forteller at hun også er autorisert som sjømannslege. Det betyr at hun kan utstede sjømannsattester for alle som er ansatt på norske skip.

Fleksibilitet

H&S er inneforstått med at en del av disse oppdragene kan komme på kort varsel. I og med at begge legene ved H&S har offshoregodkjenning vil alltid en av legene være tilstede, og de har derfor mulighet til å utføre slike godkjenninger på dagen.

- De som skal jobbe mot offshore, både bedrifter og personell, må huske på å fornye sin autorisasjon. Disse gjelder for kun to år om gangen. Uten dette kommer man ikke med ut på plattformen, sier Reckert.

Hun legger til at de også utfører slik godkjenning for firma som i dag er uten fast avtale med H&S.

- Ta gjerne kontakt for å bestille time til slik godkjenning, enten det gjelder oppdrag innenfor offshore eller for sjømannsattest, avslutter bedriftslege Petra Reckert ved Helse & Sikkerhet SA.

Ni sugeankre klar

Framdriften for sugeankrene går meget bra, forteller Wiggo Dalmo i Momek Group AS.

Fram til nå har ni sugeankre blitt ferdigstilt, og de er transportert ned til lageret på Rana Industriterminal.

- Dette er et teknisk artig prosjekt, og vi er svært fornøyd med innsatsen til alle som deltar i prosjektet, sier Dalmo.



Ny trafiksikkerhetsbrosjyre

En ny trafiksikkerhetsbrosjyre er laget, for distribusjon ute i bedriftene i Mo Industripark, fra begynnelsen av oktober. Årets trafiksikkerhetskampanje ble avviklet som tidligere år. Også i år deltok flere bedrifter i aksjonen, som pågikk fra kl. 06:30 til 08:00, den 7. oktober.

I år var det aksjon ved fire porter, da porten ved Rana Industriterminal har fått betydelig økning av trafikken på grunn av aktiviteten ved Wasco Coatings Norway AS.

Under aksjonen ble den nye trafiksikkerhetsbrosjyren delt ut, sammen med refleksvester og twist. Også i år er det trafikkquiz, og frist for å svare på trafikkquizen er satt til 15. oktober.



Første kurs i forbedringsarbeid

MIP Sikkerhetssenter har gjennomført det første kurset i forbedringsarbeid for teamledere i Mo Industripark AS (MIP AS).

Det deltok 10 personer på kurset, og instruktør var kurskoordinator Asle Hjartøy ved MIP Sikkerhetssenter.

Før kurset startet gjennomgikk Hjartøy opplæring ved Teknologisk Institutt, samt internopplæring.

- Vi fikk i oppdrag å starte opp dette kurset, der de første teamlederne i MIP AS deltok.

Vi fikk gode tilbakemeldinger på dette første kurset, og nå skal vi evaluere dette før vi tar neste etappe, sier kursleder Asle Hjartøy.

Han sier at dette er en ny måte å drive forbedringsarbeid på, gjennom systematisering av

tanker som mange har vært kjent med fra før i industriparken.

- Hovedforskjellen er at dette er en systematisk måte å drive forbedringsarbeid på over tid. Man må ha kontinuitet i arbeidet for å lykkes, sier han.

Denne form for forbedringsarbeid krever en klar forbindelse fra toppledelse og gjennom alle nivå i bedriften, understreker Asle Hjartøy.

En av deltakerne på kurset var Trond Olsen i MIP Energi. Han sier kurset var positivt og engasjerende, og som en av teamlederne i forbedringsarbeidet i Mo Industripark AS mener han det var fint å få trent seg på metodikken gjennom dette kurset.

-Vi har drevet forbedringsarbeid også tidligere. Det nye er systematikken i måten vi skal jobbe på, ikke minst med å dokumentere tingene vi gjør, sier Trond Olsen.

Innholdet i kurset var blant annet innføring i LEAN, med bakgrunn og filosofi, motivasjon og organisering av LEANarbeidet. Det ble brukt mye tid til opplæring i metodikk i forbedringsarbeidet, som hvordan man skal strukturere problemløsning, foreta årsaksanalyser, identifisere sløsing, samt hvordan man kan få til en optimalisering av forbedringsprosessene.



Rana kommune

Avdeling psykisk helse i Rana kommune er nå slått sammen med rustjenesten, og de har begge lokaler i fløyen av Gulbygget med inngang i sørøst (Bygg 342).

Kommunen har kontorer både i første og andre etasje, og i forbindelse med omflyttingen er det foretatt en del ombygging av kontorer og oppholdsrom.

Samtidig har barneverntjenesten flyttet ut av Gulbygget, sørøst, noe også miljøterapeutisk avdeling har gjort, fra Gulbygget, nordøst (Bygg 332). Begge har nå fått nye lokaler nede i byen.

Gravering til alle formål



Vi graverer på aluminium, plast, stål, messing, glass, magnetfolie etc.

Vi kan også levere et bredt utvalg av profilartikler med gravering.

Xpresstrykk AS
Koksverksgata 8, 8622 Mo i Rana
Telefon: 75 12 10 70 Faks 75 12 10 80
E-post: salg@xpresstrykk.no
www.xpresstrykk.no



Renovering av Teknobygget



Teknobygget gjennomgår i disse dager renovering av fasaden samt etterisolering. Det monteres også ny solavskjerming. Fasaden vil få grønne plater, med enkelte plateelementer i andre farger, slik at bygget vil framstå langt mer fargerikt enn tidligere, med de grå betrongelementene fra 1970-tallet.

Renoveringen vil også gi positiv effekt i form av mindre energiforbruk til oppvarming.



Fartsdumpere

I vår ble det etablert to fartsdumpere langs Verkstedløypa, mellom Strengstøpeanlegget til Celsa Armeringsstål AS og verkstedlokalene til Imtas AS og Miras Solutions AS.

Kjetil Johnsen ved MIP Eiendom i Mo Industripark AS forteller at tiltaket har hatt meget god effekt og at det har fått svært positiv mottakelse fra bedriftene som ligger like ved.

- Det har blitt merkbart bedre trafikforhold etter at vi fikk fartsdumperne på plass, forteller Kjetil Johnsen.

GULE SIDER, informasjonsblad for disse bedriftene:

AGA Kantinedrift og Catering AS, AVANTI engineering AS, Byggservice Rana AS, Celsa Armeringsstål AS, FESIL Rana Metall AS, Glencore Manganese Norway AS, Harsco Metals Norway AS, Helse & Sikkerhet BA, Industriprosjekt AS, Inkubator Helgeland AS, Inventum RTD AS, Itet AS, KIS Nord AS, avd. Mo, Kunnskapsparken Helgeland AS, Miljøteknikk Terrateam AS, MIP Regnskapsservice AS, Miras Hydraulikk AS, Mo Fjernvarme AS, Mo Industripark AS, Mo Industri-transport AS, MOMEK Group AS, Molab AS, MoTest AS, Ole Kr. Pedersen AS, OpusCapita AS, PricewaterhouseCoopers AS, Rana Gruber AS, Rana Industrierterminal AS, Rana Utviklingselskap AS, Ranfjord Fiskeprodukter AS, Relacom AS, Sandberg Ildfast AS, Siemens AS, Industry Solution Division, SMA Mineral AS, TESS Rana AS, T. T. Kran og industrielt vedlikehold AS, Xpresstrykk AS, Østbø Rana AS.

I redaksjonen MIP-Info:

Ivar Hartviksen
Tlf. 75 13 60 27 • Mobil: 970 18 445
Karina Solheim
Tlf. 75 13 62 24 • Mobil: 952 49 781

Grafisk produksjon:
Hilde Sletten Grafisk
Trykk: Xpresstrykk AS

Tips til Gule sider kan sendes til:
ivar.hartviksen@mip.no • karina.solheim@mip.no

Jubilanter

50 år

Bjørn Erik Einhaug

Glencore Manganese Norway AS
18. september 2014

Ronny Fredriksen

Mo Industritransport AS
25. september 2014

Roy Bratland

Celsa Armeringsstål AS
1. oktober 2014

Alfred Eilertsen

Mo Industritransport AS
25. oktober 2014

Pål Johansen

Rana Industrierterminal AS
11. november 2014

Harald Egil Følling

Celsa Armeringsstål AS
20. november 2014

Bjarne Dagfinn Pedersen

Glencore Manganese Norway AS
21. november 2014

60 år

Harald Johnsen

Celsa Armeringsstål AS
1. oktober 2014

Charles Normann Elvebakk

Glencore Manganese Norway AS
16. oktober 2014

Svein Sneffjellå

Mo Industripark AS
22. november 2014

Terje Egil Lyso

Celsa Armeringsstål AS
26. november 2014

Per Erik Sorsell

Rana Gruber AS
30. november 2014

Takk

Takk til alle som bidro med gaver og feiring av min 60-årsdag.
Eilif Nermark,
Avdelingsleder MIP Energi
Mo Industripark AS

Bli abonnent av **GULE SIDER**

Årspris: kr 200,-

Send bestilling til:

E-post til: ivar.hartviksen@mip.no



24t vakt-telefon
Mo i Rana: 416 78 303

aeonordland@aeo.no
www.aeo.no

Tlf.: 75 12 00 00
Faks: 75 15 08 91

KORT FRA STATSBUDEJETTET

Pluss:

- **Redusere formuesskatten på arbeidende kapital** (gjelder til staten, ikke kommunen).

Regjeringen har lovet å fjerne eiendomsskatt på industrimaskiner. I høst sendes forslag om dette på høring. Flere industribedrifter betaler i dag betydelige beløp i eiendomsskatt, hovedsakelig på bedriftenes arbeidende kapital, nemlig maskiner.

-Videreføring av CO₂-kompensasjonsordning for industrien.

Målet med ordningen er å kompensere norsk industri for økte kraftpriser som følge av EUs kvotesystem for CO₂-utslipp.

-**Økt prioritering av næringsrettet forskning.** Noe som blant annet omfatter miljø- og klimateknologiprojekter i industrien.

- **Fjerning av deponiavgiften.** Politikken på avfallsfeltet skal medvirke til at mer avfall kommer til nytte som råvarer. Departementet vil øke ressursutnyttelsen av avfall, slik at ressursene beholdes i kretsløpet.

Med prioritert satsing på gjenvinning i Mo Industripark er dette positivt for videre satsing.

- **Styrking av BKA-ordningen** (Basiskompetanse i arbeidslivet). Industrien bruker årlig store summer på videreutdanning av egne ansatte, og bidrar sterkt til opplæring av voksne.

Minus:

- **Fjerner dagens avgiftsfritak for bruk av spillolje som energikilde.**

I Mo Industripark rammer dette spesielt Celsa Armeringsstål AS.

Norsk Industri reagerer kraftig på forslaget, som vil gi betydelige utfordringer for flere norske industribedrifter som har sin lønnsomhet knyttet til bruk av spillolje som energikilde.

- Regjeringens forslag innebærer en uakseptabel kostnadsøkning, som vil ha avgjørende betydning for konkurransevnen til flere bedrifter. Det er viktig at Stortinget finner fram til en løsning som ikke slår beina under industribedrifter som i dag benytter spillolje som energikilde, sier Stein Lier-Hansen i Norsk Industri.

Opplevelsesrike reiser med **POLAR TOURS**

FØRJULSTURER

20.-23.nov

Juletur Haparanda/Rovaniemi. 4 dager

28.-30.nov

Hurtigruten til Trondheim 5 dager

5.-7.des

Steinkjer, Quality Grand Hotell 3 dager

Påmeldingsfrist 20. okt.

FLYBUSSENS

hente- og bringetjeneste

For kunder i Mo Industripark har flybussen hente- og bringetjeneste.

Gi beskjed om når du ønsker hente- eller bringetjenester, og hvor mange personer det gjelder.

Slik tar du kontakt for bestilling:

Telefon flybuss: 971 44 444

Eller til Stig Johansen: 911 25 119

WWW.POLARTOURS.NO